

ANO: Pasaulē kampanja pret narkotikām

Bilde: UNODC

ANO Narkotiku un noziedzības apkarošanas birojs rīko starptautisku kampanju un informē par briesmām, kādas sabiedrībai kopumā un it īpaši jaunatnei var nodarīt nelegālas narkotikas.

Kampanjas mērķis ir mobilizēt atbalstu pret narkotiku ļaunumu un narkotiku kontrabandu. Kampanja aicina jauniešus pirmajā vietā izvirzīt savu veselību un neizmēģināt narkotikas. Šī starptautiskā akcija saucas „Vai tavu dzīvi kontrolē narkotikas? Tava dzīve. Tava sabiedrība. Narkotikām nav vietas” un runā par nelikumīgo narkotisko vielu destruktīvajiem efektiem, kas skar mūs visus. Narkotiku lietošana kaitē gan atsevišķiem indivīdiem, gan ģimenēm, gan sabiedrībai kopumā.

Narkotiku ietekmei īpaši pakļauti ir pusaudži un jaunieši. Narkotikas lietojošo jauno cilvēku procentuālā attiecība pret visiem pārējiem narkotiku lietotājiem sabiedrība ir divas reizes lielāka. Vienaudžu ietekme un spiediens uz jauniešiem nolūkā uzsākt eksperimentēt ar narkotikām var būt spēcīgs, bet pašciēna pusaudžiem – samērā vāja. Turklāt tiem, kas lieto nelegālas narkotiskās vielas ir nepatiesa informācija par narkotiku vai arī nav pietiekamas informācijas par iespējamiem riskiem veselībai. ANO Narkotiku un noziedzības apkarošanas birojs savā kampanja

koncentrējas tikai uz narkotikām, kas tiek kontrolētas starptautiskā līmenī saskaņā ar trim ANO konvencijām, kuras veido starptautiskās narkotiku kontroles sistēmas pamatu. Šīs vielas ir AMC, koka/kokaīns, kanabiss, halucinogēni, opiāti un nomierinošas vielas. /Avots: UNODC

ANO vēlas Afganistānas opiju padarīt nevērtīgu

ANO oficiālie pārstāvji, kas strādā Afganistānā, cenšas izveidot narkotiku mākslīgu pieplūdumu valstī, nolūkā padarīt opiju bezvērtīgāku un piespiest magoņu fermerus pievērsties kviešu audzēšanai.

Pēc neveiksmes ar sarkano magoņu laukiem Afganistānas dienvidos, ANO Narkotiku un noziedzības apkarošanas birojs (UNDOC) ir nolēmis pirmām kārtām apturēt opija izvešanu no valsts. „Opija ražas iznīcināšana ar rokām – tie nav kompetenti un efektīvi pasākumi,” teica UNODC biroja direktors Kosta. /SK. 2.LPP

Kanabisa, šizofrēnijas un pašnāvību saistība

Pētījums par kanabisa lietošanas sekām

Organizācija „Austrālija bez narkotikām” (*Drug Free Australia, DFA*) ir publicējusi pētījumu par pašreiz pasaulē izpētītajiem kanabisa lietošanas efektiem.

JAUNAIS PĒTĪJUMS

Pētījums „Kanabiss un pašnāvības, šizofrēnija un citi negatīvi lietošanas efekti” apraksta šīs narkotikas tiešas un hroniskas lietošanas sekas.

DFA organizācijas vadītājs, bijušais Sidnejas miertiesnesis Kreigs Tompsons (*Craig Thompson*) atzīmē:

„Valsts rūpes par šo problēmu aprobežojas ar uzmanības pievēršanu alkohola lietošanai un tā sauktajām „ballīšu narkotikām”, taču mēs nevaram nenovērtēt vai trivializēt graujošo efektu, ko kanabiss atstāj uz daudziem jauniem cilvēkiem. Šis pētījums ir īss un skaidrs ziņojums par šīs narkotikas efektiem.”

FAKTI:

- Kanabiss joprojām ir Austrālijā izplatītākā nelegālā narkotika
- Kanabisa lietotāju vecums turpina samazināties, taču TGK koncentrācija narkotikā palielinās
- Ar dokumentiem ir pierādīts, ka kanabiss ir narkotika, kas noved pie stiprāku narkotisko vielu lietošanas
- Kanabisa lietotāji, kas izbaudījuši atkarību no šīs narkotikas, apliecina, ka izjūt nepārvarāmu un nekontrolējamāku tieksmi pēc narkotikas, nekā alkohola atkarīgie lietotāji
- Bieži sastopami nopietni psihiski traucējumi, it īpaši tām personām, kuras sākušas lietot narkotiku pusaudža vecumā
- Kanabiss iespaido smadzeņu funkcijas
- Kanabiss nodara fizisku kaitējumu organismam, ieskaitot vēža izraisīšanu.

/Avots: Drug Free Australia

ANO vēlas Afganistānas opiju padarīt nevērtīgu

SĀKUMS 1.LPP.

„Tāpēc mēs vēlamies vairāk pūliņu veltīt tam, lai apturētu narkotikas plūsmu pāri Afganistānas robežai un sagrautu viņu tirgu. Mēs gribam izveidot narkotiku pieplūdumu Afganistānas tirgū. Tur būs tik daudz opija, ka viņiem nebūs izvēles un narkotikas cena kritīsies.”

Oficiālās personas atzīst, ka šis plāns efektivitātes ziņā ir otršķirīgs lēmums intensīvas opija ražas iznīcināšanas kampaņas ietvaros.

Pagājušajā gadā Afganistānas valdībai

jau noguruši no problēmām, kuras viņiem rada miljoniem kaimiņos esošo heroīna atkarīgo, ir sākuši veidot kraujas, grāvjus un celt sienas uz robežas ar Afganistānu. Afgāņiem nav tādu līdzekļu, kādi ir kaimiņiem. Un kaut arī Afganistānas robezsardze jau vairākus mēnešus ir gatava patrulēt robežu kopā ar saviem Irānas kolēģiem, sadarbības process ir apstājies Kabulā ministriju birokrātiskas vilcināšanās dēļ.

Mēģinājumus uzlabot stāvokli sagrāva arī nesensais prezidenta Hamida Karzaja

vienkārši lai izdzīvotu.

Pat neņemot vērā mēģinājumus pārtraukt narkotiku transportēšanu no valsts, Afganistāna palīdz pati sev, padarot bezvērtīgu galveno eksporta produktu.

Opija ražošana milzīgos daudzumos, kas divreiz pārsniedz pasaules tirgus pieprasījumu, ir izraisījusi opija cenas krišanos. Viens kilograms šodien maksā daudz lētāk nekā 200 g maksāja 2001. gadā.

Opija vērtības krišanās un kviešu cenas pieaugums visā pasaulē nozīmē cerību, ka vietējie fermeri pievērsīsies citu kultūru

audzēšanai. Taču

kviešu cena vēl

pagājušā gada oktobrī ir kritusies par 30 %, un humānā palīdzība

– kviešu imports – veicināja šīs graudu kultūras zemās cenas. ANO galvenais pārs-

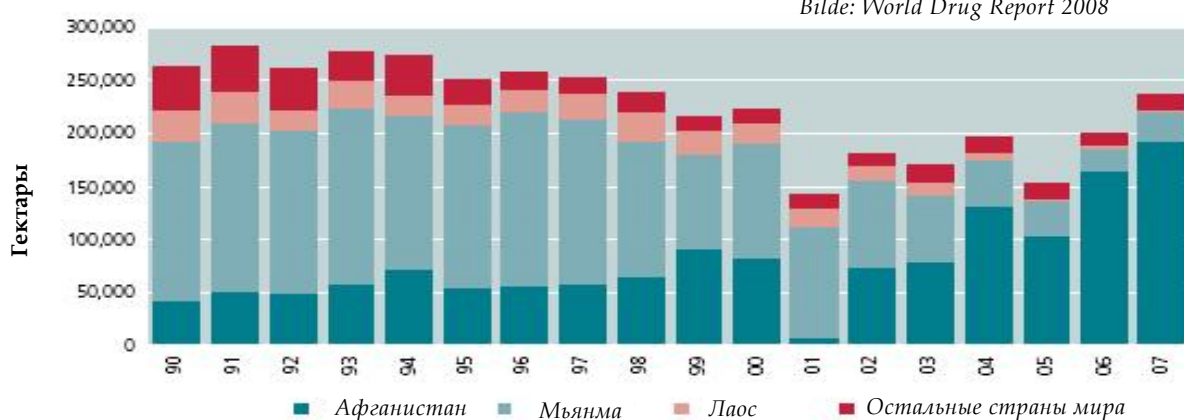
tāvis Afganistānā Žans Liks Lemaijē ir nobažījies par to, ka

Ķīnas narkotiku tirgotāji gribēs izmantot opija

pieplūdumu Afganistānā un apgādās Ķīnas heroīna narkomānu armiju:

„Baidos, ka mums uz diviem gadiem izveidosies „logs”, pirms ķīniešu kontrabandisti sāks apgūt Afganistānas tirgu. Pagaidām viņi opiju ievēd no Zelta Trijstūra valstīm...” /Džons Buns, *Gardian*

Мировое производство нелегального опиума (га) в регионах 1997–2007

izdevās likvidēt tikai 3,5 % no 157 000 hektāriem magoņu, jo magoņu iznīcināšanas grupām uzbruka vietējie narkotiku karaļi.

Uz Afganistānas un Irānas 580 jūdžu garās caurumainās robežas ir tikai daži ciemati, un tajos nav neviena, kas varētu apturēt Afganistānas kontrabandistus. Irāņi, kas ir

dekrēts, ar kuru tika slēgti mazie pierobežas tirdziņi, kuri bija iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes avots.

Heratas provinces gubernators Ahmads Jusefs Nuristāni teica, ka jauniešiem pierobežas rajonos nekas cits neatliek, kā pievienoties kontrabandistu grupējumiem,

Narkopase – līdzeklis pret narkotūristiem astoņās Holandes pilsētās

Astoņās Holandes pilsētās pie Vācijas un Beļģijas robežām ir nolemts ieviest biedra karti, kas ļauj iegādāties vieglās narkotikas vietējos kafijas veikaliņos, lai novērstu narkotūristu pieplūdumu no minētajām valstīm. Šā gada maijā Dienvidu pilsētas Māstrihtas spikers, kurš piedalās šajā projektā, teica: „Šiem kafijas veikaliņiem ir jākoncentrējas uz savu sākotnējo mērķi: vieglo narkotiku pārdošanu mazā daudzumā savas valsts pilsoņu vajadzībām.”

Lai gan vieglās narkotikas Holandē ir aizliegtas, kafijas veikaliņi pārdod marihuānu nelielās devās, kas tiem piesaista tūristus un vietējos domubiedrus.

Biedra karte vai „pase” ļaus iegādāties interesentiem ne vairāk kā 3 gramus vieglās narkotikas. Lai šādu pasi iegūtu, būs jāreģistrējas un pilsētas vadītāji cer, ka šāda birokrātija, kā arī prasība norēķināties ar bankas karti dažās vietās atbaidīs „zāli” alkstošos tūristus.

Holandes pilsētas Bergena pie Zomas un Rosendāle, kas atrodas pie robežas ar Beļģiju, jau ir apsolījušas divu gadu laikā slēgt visus kafijas

veikaliņus, lai apkarotu narkotūristu un noziedzību.

Māstrihtas pilsētas mērs Gerds Lērs, kurš vēl nesens kaitināja Beļģijas varasiestādes ar saviem priekšlikumiem pārcelt kafijas veikaliņus no pilsētas centra uz nomalēm, paziņoja, ka pagājušajā gadā aptuveni 60 % cilvēku, kas apmeklēja pilsētas kafijas veikalus bija vai nu francūži vai beļģi.

Kafijas veikaliņu īpašnieki atbalsta ideju ieviest „narkopases”, tomēr daži ir skeptiski noskaņoti. Māstrihtas oficiālo kafijas veikalu asociācijas vadītājs Marks Džozemans (*Marc Josemans*) teica: „Mēs piekritam, ka ir nepieciešami pasākumi noziedzības un nelegālo grupējumu apkarošanai, taču mēs nekad nepiedalīsimies ārzemnieku diskriminēšanā.”

/Avots: www.signonsandiego.com

Bilde: Odlu.nu

Kriminalitāte recesijas laikā

Sadarbībā ar Drošības un attīstības politikas institūtu ECAD Stokholmā pulcināja narkotiku, finanšu policijas, muitas jomas ekspertus un vēstniecību darbiniekus, lai apspriestu augošo ekonomisko noziedzību Baltijas jūras reģionā.

Tas bija neliels seminārs, kurā sapulcējušies Zviedrijas, Krievijas, Somijas un Latvijas pārstāvji konstatēja, ka kriminālo grupējumu darbība skar aizvien vairāk valstu, un ekonomiskā krīze tiks izmantota, lai legalizētu nelegāli iegūtos noziedznieku ienākumus.

ECAD pārstāvniecības vadītājs Latvijā kriminologs Andrejs Vilks, kas šajā jomā veic pētījumus sakarā ar narkonoziegumiem, raksturoja kritisko situāciju Baltijas valstīs un atzīmēja, ka naudas atmazgāšanas novēršanā Igaunijas policija strādā visefektīvāk. Igaunijā tikai pēdējo triju mēnešu laikā ir reģistrēts trīs reizes vairāk noziegumu nekā divās pārējās Baltijas valstīs kopā ņemot.

Izanalizējis situāciju, Andrejs Vilks atzīmēja, ka ekonomiskā krīze ietekmē jauno cilvēku rekrutēšanu noziedzīgajos grupējumos.

Mūsdienu kriminālās struktūras ir tik ekspansīvas, mērķtiecīgas un agresīvas, ka ekonomiskā recesija tām var nozīmēt pilnvērtīgu iekļaušanos legālajās ekonomiskajās un finanšu jomās, teica Vilka kungs.

Ekonomisko noziegumu apkarošanas biroja vecākais prokurors Hanss Irmans pastāstīja par esošajām grūtībām sakarā ar nelegālo ienākumu konfiscēšanu un naudas "atmaz-

gāšanu". Šajā ziņā Zviedrijas likumdošana atpaliek no Itālijas, Īrijas un Lielbritānijas likumdošanas. Saskaņā ar analīzi, efektīvākais ekonomiskās noziedzības apkarošanas veids ir iespēja konfiscēt noziedznieku ienākumus, tāpēc ir ļoti svarīgi iegūt tiesības iejaukties „līdzekļu pārvēršanā skaidrā naudā” jau agrīnā stadijā. Itālijas likumi (*piemēram, BIS 1016*) skaidri apraksta šādu iespēju, savukārt Eiropas Savienība nesēn pieņēma jaunu direktīvu par paplašinātām iespējām, sadarbojoties vairāku valstu ekonomiskajiem dienestiem, konfiscēt īpašumu, kas iegādāts citas valsts teritorijā.

Pētījuma tematika par smago organizēto noziedzību Baltijas jūras reģionā un valstu tiesībsardzības iestāžu sadarbību tuvākajā laikā tiks paplašināta līdz Melnās jūras reģiona valstīm. ECAD šajā jomā turpinās sadarbību ar Drošības un attīstības politikas institūtu.

Hans Irmans

Kanāda: Federālās normas medicīniskās marihuānas audzēšanai

Kanādā marihuāna joprojām ir aizliegta ar likumu. Taču valsts veselības aizsardzības iestāde Kanādas Veselība (*Health Canada*) nesēn izdarīja grozījumus medicīniskās marihuānas (MMRA) pieejamības normatīvos. Tas tika izdarīts, lai vienkāršotu pieteikuma procedūru dalībai šādā programmā, „lai medicīniskās marihuānas nodrošināšanas programma tiktu tuvināta tradicionālajam slimību ārstēšanas modelim,” - ziņo Kanādas Veselība.

Iepriekšējie, 2003. gadā pieņemtie normatīvi ierobežoja iespēju ārstēt ar marihuānu, audzējot šo augu tikai viena cilvēka vajadzībām. Jaunie noteikumi ļauj audzēt šo augu divu slimnieku vajadzībām. Interesanti ir tas, ka šī ideja jau bija izraisījusi marihuānas „medicīniskās” lietošanas aģitētāju protestus. Kanādas plašsaziņas līdzekļi ziņo, ka mazāk kā 20 % no 3000 cilvēku, kuriem tika dota atļauja izmantot marihuānu medicīniskā nolūkā, izvēlējās valsts apstiprināto izplatītāju piegādāto marihuānu tāpēc ka tā bija zemas kvalitātes.

/Avots: actnow.nu/www.hc-sc.gc.ca

Lielbritānija: Gammabutirolaktons (GBL) tagad ir C klases narkotika

Pēdējās divās sēdēs, kuras sasauca nu jau bijusī iekšlietu ministre Džekija Smita, tika apspriesti jaunie normatīvi, kas nosaka narkotisko vielu, tajā skaitā GBL, sastāvdaļas.

Mērķis ir novērst GBL, 1,4 - butanediola (1,4 - BD), 1 - benzilpiperazīna (BZP) un vairāku anabolisko steroīdu lietošanu, un tā ir daļa no Lielbritānijas iekšlietu ministrijas stratēģijas, kas tiek veidota, lai novērstu radušos sabiedrības veselības apdraudējumus.

GBL un 1,4-butanediolu (1,4-BD) izmanto kā legālu šķīdinātāju

vielu, taču cilvēka organismā tās var viegli pārvērsties nātrija oksibutirātā vai gamma-oksibutirātā skābē.

Konsultāciju mērķis ir arī atjaunot to steroīdu sarakstu, kuri pašlaik ietilpst ar likumu aizliegto narkotiku C klasē, papildinot šo sarakstu ar 24 anaboliskajiem steroīdiem un divām nesteroidu vielām.

/Avots: <http://drugs.homeoffice.gov.uk>

Par ES kampaņu pret narkotikām

Šā gada 26. jūnijā, narkotiku apkarošanas dienā, Eiropas Komisija sāks jaunu kampaņu pret narkotikām. Piedalīties var jebkurš, sākot ar NVO un privātpersonām un beidzot ar komercuzņēmumiem, skolām un visiem apzinīgiem pilsoņiem.

Vienīgais, kas nepieciešams tiem, kas vēlas piedalīties, ir vēlme darboties un

Bilde: www.eu2008.si

konkrētas personas vai organizācijas darbības plāna iesniegšana. Līdz ar to, tie, kas pieteikušies, varēs kļūt par kampaņas daļu un viņiem būs tiesības izmantot Eiropas Komisijas izveidoto logo.

Acīmredzot iesniegto priekšlikumu kontrole būs minimāla un jebkurš interesents varēs tukšajā grozā iemest savas darbības priekšlikumus. Tas radīs iespaidu par Eiropas Komisijas un Pilsoniskās sabiedrības foruma darbības caurskatāmību narkotiku apkarošanā.

Arī ECAD piedalās Pilsoniskās sabiedrības forumā pret narkotikām. Šajā Forumā ir apvienojušās nekomerciālas sabiedriskās organizācijas un šī kampaņa Forumā tika apspriesta.

Forumā dalībniekus var iedalīt divās grupās: vienā ietilpst tie, kas iestājas par ierobežojošu narkotiku politiku, bet otrā – liberālās narkotiku politikas atbalstītāji.

Pēdējie Eiropas Komisijas kampaņas ideju uztvēra ar nepatiku. Domāju, ka viņi izteiksies pret šo kampaņu, jo šis pasākums iesaistīs daudz jaunu dalībnieku ES narkotiku apkarošanas politikā un viņi (liberāļi) nevarēs tik brīvi ietekmēt un kontrolēt darba kārtību šajā jomā (neviens nevarēs). Pašlaik narkoliberāļi skaita ziņā spēj kontrolēt un dominēt Forumā un *de facto* kontrolēt, kādi priekšlikumi vai idejas no Pilsoniskās sabiedrības foruma tiek virzītas uz Eiropas Komisiju. Jaunā kampaņa viņu iespējas mazinās.

Taču šī kampaņa nav tas, ko ECAD vēlas redzēt. Tā ir pārāk neskaidri formulēta attiecībā uz narkotikām un, manuprāt, pārāk vērsta uz „kaitējuma mazināšanas” politiku. Turklāt nav īsti skaidrs, kāda ir kampaņas ideja. Dalībnieku tīkls, kas pievienosies šai kampaņai, riskē kļūt par šīs pieejas upuriem, un tas ir bīstami. Tāpēc, iespējams, ES kampaņu pašlaik arī atbalsta liberālās stratēģijas piekritēji, lai gan daudzas radikālas liberālas organizācijas dažādu iemeslu dēļ būs pret šādu kampaņu.

To „parasto pilsoņu”, NVO un skolu, kas nebūs iesaistītas Forumā, ieguldījums būs pamats narkotiku apkarošanas paradigmai, lai gan visas darbības, protams, būs jāsaskaņo ar katras ES dalībvalsts iekšējo politiku.

ECAD neiebilst, taču arī neaicina savas organizācijas pilsētas, organizācijas un iestādes pievienoties kampaņai. Tomēr, lai izvairītos no liberālu ideju pieplūduma, ir vērts pievienoties un ierosināt dažas veselīgas idejas vai projektus. Lūdzu, informējiet savu kaimiņu organizāciju un resoru kolēģus par kampaņu:

www.euactionondrugs2009.eu – šeit var pieteikt savu vēlmi piedalīties kampaņā.

Arī mums ir iespēja iesniegt pašiem savus ieteikumus Eiropas Komisijai, kā šāda veida kampaņas būtu veidojamas. Esmu pārliecināts, ka liberāļi Eiropas Komisijā savus ieteikumus noteikti iesniegs.

/Jorgens Svidens, ECAD direktors

Austrālija: bijušie narkomāni iestājas par nemedicīnisku ārstēšanu

Austrālijas valdībai nav efektīvas palīdzības stratēģijas tiem, kas saņem aizvietojošo terapiju, apgalvo bijušie heroīna atkarīgie intervijā laikrakstam „*Sidney Morning Herald*”.

Kad ir runa par aizvietojošo terapiju, bijušie narkomāni kļūst visstingrākie šīs ārstniecības metodes pretinieki. Taču valsts iestājas par heroīna atkarīgo ārstēšanu ar metadonu, lai izvairītos no recidīvu riska.

Tie visu veidu narkoatkarīgie, kas bija izlēmuši atbrīvoties no savas atkarības atrodoties apcietinājumā, bija sašutuši, kad trīs gadus pēc atbrīvošanās no narkotiskās atkarības viņiem tika pateikts, ka viņiem jālieto buprenorfins ne mazāk kā trīs mēnešus pirms atbrīvošanas no ieslodzījuma, ja viņi vispār grib tikt brīvībā. „*Sidney Morning Herald*” publicēja interviju ar 30 gadus veco bijušo heroīna narkomānu Semu, kas pārcietis visus abstinences simptomus un stingri izlēmis dzīvot bez narkotikām jau trīs gadus, bija spiests sākt lietot buprenorfinu, kas izraisa noturīgu atkarību.

Daudzi bijušie heroīna narkomāni, ar kuriem sarunājās žurnālists, savu situāciju raksturo kā „*bezcerīgu, jo nav citas izejas, kā tikai lietot narkotiku visu atlikušo dzīvi*”.

Saskaņā ar Austrālijas Veselības aizsardzības un labklājības institūta pētījumu, to cilvēku skaits, kas saņem metadonu sasniedza 41 300, un tas ir gandrīz divas reizes vairāk nekā 1998. gadā, kad visā Austrālijā metadonu saņēma 24 600 cilvēku.

Acīmredzot Austrālijas valdība nav izveidojusi stratēģiju kā atbrīvoties no metadona atkarības, kura ilgst visu mūžu, secina „*Sidney Morning Herald*”.

/Avots: www.smh.com.au

ECAD is Europe's leading organization promoting a drug free Europe and representing millions of European citizens.

ECAD member cities work to develop initiatives against drug abuse supporting the United Nations Conventions.

Has your city joined ECAD?

ECAD Head Office

European Cities Against Drugs

ECAD, Stadshuset

105 35 Stockholm, Sweden

Tel. +46 850829363 Fax +46 850829466

E-mail: ecad@ecad.net www.ecad.net

ECAD Regional Office in Russia

www.ecad.ru

zazulin@ecad.ru

+7 812 328 96 65

ECAD Regional Office in Latvia

Tel. +371 6510591

www.ecad.riga.lv andrejs.vilks@rcc.lv

ECAD Regional Office in Bulgaria

www.ecad.hit.bg/home.html

doctor_ivo@abv.bg

+359 5 684 1391

ECAD Regional Office in Turkey

www.ibb.gov.tr/ecad ecad@ibb.gov.tr